

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egy évre 10 k.
Félévre 5 k.
Helyben hához hordva:
Egy évre 20 kor.
Félévre 10 k.
Postán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Félévre 12 k.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a 24. és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetőik a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 285. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1915 december 15.

Előnyomulunk Montenegróban.

Budapest, december 14. (Hivatalos.)

Délkeleti hadszíntér.

Csapataink Plevjétől délre rohammal vették be a Vrana-Goran levő montenegrói hadállásokat. A Beranétól északra fekvő területen újabb 2300 foglyot szállítottunk be.

Az orosz fronton nincs esemény.

Budapest, december 14. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Nincs különösebb esemény.

Görzöt az olaszok újra bombázzák.

Budapest, dec. 14. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

Az olaszok tevékenysége a Judikariában még tart. Görznek a Szent Péter felé vezető ut mentén fekvő városrésze újabb tüzérségi tűz alatt állott. Höfer.

Angolok szuronyharca a bolgárokkal.

Budapest, december 14. (Saj. tud.) A Reuter-ügynökségnek Macedóniába küldött tudósítója bevallja, hogy az angol-francia csapatok golyóik ellövése után szuronyharcra mentek a bolgárokkal. De a bolgárok rövid tusa után elsöpörték őket, miközben az angolok rettenetes veszteséget szenvedtek. Az egyik ir ezred két századából alig néhányan menekültek el.

Csapataink görög területen üldözik az angolokat.

Bécs, december 14. Lugaából jelentik a „Neue Freie Presse“-nek: A Gevgheli és Dorian körül vívott csatákról a „Corriere della Sera“ tudósítója a következőket jelenti: Gevghelitől északra 20 kilométer távolságban délelőtt 11 órakor támadták meg a bolgárok az entente-csapatokat. A támadás a lehető leghévesebb és legelkeseredettebb volt. Német, magyar és osztrák csapatok is harcoltak a bolgárok részén, az eddig beszállított foglyok között azonban se német, se magyar, se osztrák nincsen. Sarraill tábornok kijelentette, hogy a görög vezérkar úgy döntött, hogy a görög hadsereg nem fog szembeszállani a bolgár, német, magyar és osztrák csapatokkal, ha azok az entente-sereget a görög határon túlra is üldöznék, tehát kétségtelen, hogy az ellenség az angol és a francia csapatokat Görögország területére is követni fogja.

Oroszország nem Bulgária ellen készül.

Bukarest, dec. 14. A Dreptatea jelenti Jassyból: A vasuti közlekedés Oroszországgal újból megindult és tegnap több előkelő román kereskedő érkezett meg Oroszországból. Elmondták, hogy azok az orosz csapatösszevonások, amelyek most Besszarábiában történnek, nem Bulgária ellen irányulnak, hanem előkészületei egy nagy bukovinai offenzívának, amely Oroszország részéről a közeli időben indulna meg.

Mit ajánlott az entente Romániának?

Bukarest, december 14. Az entente itteni diplomatai már tartózkodás nélkül nyilatkoznak a román politikáról és egész nyíltan kifejezést adnak a román kormány működéséről kialakult nézeteiknek. Hangoztatják, hogy érthetetlen előttük Románia tartózkodó álláspontja. Az entente oly kecses ígéretekkel tett Romániának, hogy a kormánynak örömmel kellett volna megragadnia az alkalmat az ententehez való csatlakozásra. Az entente által kilátásba helyezett kompenzációk a románság legmesszebb menő kívánságait is fölülmulták. Egész Bukovinát, az egész Bánátot, a Hétvárost, Besszarábia egy jelentékeny részét és Bulgária egész északi részét felajánlotta az entente a román csatlakozás ellenértékéül.

És ha Románia akkor csatlakozott volna az ententehez, Görögország is kénytelen lett volna követni ezt a példát és az entente abba a helyzetbe jutott volna, hogy feltétlenül biztosíthatta volna Romániának a megajánlott területek tényleges birtokbavételét. Ma már természetes elkésett Románia, mert a most esetleg elérhető, mindenestre kisebb eredmény oly súlyos áldozatokat igényelnének, hogy az ententének nem igen lehet módjában Romániát oly generozusan rekompenzálni, különösen ha Románia az utolsó pillanatot is elszalasztja.

Angol-francia csapatok visszavonulása görög területre

Berlin, dec. 14. A Lokalanzeiger jelentése szerint a francia és angol csapatrészek nagy veszteségek között vonultak vissza görög területre. Ez a körülmény — mondja a lap tudósítója — egyáltalán nem fog olyan helyzetet teremteni, mely a görög kormányt legszigorubb semlegességének feladására bírná bármelyik hadviselő féllel szemben.

2500 fogoly Montenegróban.

Berlin, december 14. A nagy főhadiszállás jelenté:

Nyugati és keleti hadszíntér.

Nincs lényeges esemény.

Balkán hadszíntér.

Plevljától délnyugatra és délre osztrák-magyar csapatok az ellenséget újból hátrálásra kényszerítették. Ott és a kelet-montenegrói hegyekben 2500 hadifoglyot szállítottak be. (Min. eln. sajtóoszt.)

Görögország engedett.

Lugano, december 14. A Giornale d'Italia, Sennino lapja közli, hogy a görög kormány a szövetségesek nyomása alatt engedett és elhatározta, hogy teljesíti a szövetségesek követeléseit. A görög kormány ez elhatározása szerint tehát legközelebb vissza fogja vonni csapatait a határról és a kikötőkben elzárt szövetséges hajókat kiadja. Ugylátszik tehát, az entente nagyon szerény lett, hogy minden követelése ebben a két pontban foglalható össze.

Az antánt vezérkara átvette Szalonikit.

Rotterdam, december 14. Szalonikiból táviratozzák: A görög vezérkar kiküldöttjei az entente-vezérkar között létrejött meg egyezés értelmében a Langazában állott görög hadosztály elvonult Szereszbe és a Szaloniki és Doiran között elhúzódó területet szabadon hagyták az entente-csapatok mozdulatai számára. Az entente katonai hatósága ma a szalonikii vámszolgálat egy részét már átvette.

Uj török offenzíva kezdődik.

Zürich, december 14. A Temps legutolsó számában kiküldött tudósítójának következő jelentését közli: Törökország rövid idő alatt két millió főnyi hadsereg fölött fog rendelkezni és akkor nyomban megkezdődik az általános török offenzíva. Ez közvetlen küszöbön áll, mert a német, magyar és osztrák ágyuk teljes számban megérkeztek. A török hadsereg tulajdonképpen i tevékenysége csak most fog igazán és teljes erővel megindulni.

A görög csapatok leszerelnek

Rotterdam, december 14. Athéni lapok írják, hogy a görög hadsereg részleges leszerelése komoly megfontolás tárgya és lehetséges, hogy a fegyverben álló haderőt felére fogják redukálni.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, dec. 14. A főhadiszállás jelenté:

Irak-front.

Semmi jelentős esemény.

Kaukázusi-front:

Visszautasítottunk meglepetési kísérleteket, a melyeket az ellenség néhány szakaszon kisebb csapatokkal kezdett.

Dardanella-front:

Anafortánál ellenséges páncélos cirkálók léghajókról történt megfigyelésektől támogatva, néhány pillanattal ágyúzták állásainkat. Űtegeink viszonyozták a tüzelést és eredményesen lötték az ellenséges lövészárkokat és az ellenség egy űteget.

Ari Burnunál meglehetősen heves bombaharc s időközönként tüzérségi harc.

Sed il Bahr környékén december tizenkettedikéről tizenharmadikára virradó éjjel az ellenség sok bombát dobott balszárnyunkra. December tizenkettedikén, miután az ellenség egy óra hosszat mindenféle bombát vetett a szárnyunkra és légi torpedókkal is próbálkozott, nagyon heves gyalogsági és tüzérségi tüzelés után támadást intézett ellenünk, amelyet tüzérségünk heves tüzeléssel könnyen visszautasított és kényszerítette az ellenséget, hogy nagy veszteségek árán visszavonuljon lövészárkaiba.

Oroszország tüntet Svédország ellen.

Stockholm, december 14. Finnországban nagy orosz csapatkoncentrációk mennek végbe, noha zavargásnak nyoma sincs. A Nya Daglight Allshanda szerint az oroszok Svédország ellen is tüntetni akarnak a csapatok összehívásával. Eddig hiteles hírek szerint 160.000 főnyi orosz sereg áll Finnországban. A cár a flotta megszemlélésére a finn vizekre utazott.

Az államtitkárok köszönete Nagyvárad üdvözléséért

Pár héttel ezelőtt király Ő Felsége Némethy Károly belügyi, báró Kazy József földmívelési, Karátson Lajos honvédelmi, Vértessy Géza személye körüli, Papp Elek pénzügyi, Ottlil Iván földmívelési, dr. Jászszky Sándor miniszterelnökségi és Bartók József földmívelési államtitkárokat valóságos belső fitkos tanácsosokká nevezte ki.

A kitüntetett államtitkárokat Nagyvárad város nevében a városi tanács meleg hangon üdvözölte.

A város üdvözlésére a kitüntetett államtitkárok levelekben válaszoltak s köszönetüket fejezték ki az üdvözlésért.

Különösen meleg, szívélyes hangon mondott köszönetet Némethy Károly belügyi államtitkár a városi tanácshoz intézett levelében. A szép levelet egész terjedelmében ideiktatjuk:

A város t. Tanácsának

Nagyvárad.

Régi meggyőződésem, hogy nemzeti jövőnk szempontjából igen nagy fontossága van a városok, mint kultur- és gazdasági központok egészséges fejlődésének. Érthető érdeklődéssel figyeltem tehát mindenkor a városok közéletének löktetését és erőmhez képest igyekeztem résztvenni abban a nemzeti nagy munkában, amelynek célja a magyar városok intézményes fejlesztése.

Abból a melegehangú üdvözlésből, amelylyel a város igen tisztelt Tanácsa legfelsőbb kitüntetésem alkalmából megtisztelni szives volt: jóleső érzéssel látom, hogy a mások érdekében kifejtett közhivatali működésem Nagyvárad város intéző köreiben is megértésre és méltánylásra talált. Ennek végtelenül örvendek azért is, mert — amint azt az üdvözlő irat finom érzéssel kiemeli — az elismerő sorok szülővármegyém székvárosából szállanak felém, felajutva számos kedves, régi, de rém nézve mindig becses emléket életemnek.

Belsőleges, hálás köszönetet mondok azért a kitüntető üdvözlésért, egyúttal pedig biztosítom az igen tisztelt városi Tanácsot, hogy jövőre is készséges szöszólóra talál bennem minden olyan akció, amely a magyar városok egészséges fejlesztését célozza

és szerencsémnek fogom tartani, ha szülővármegyém székvárosának, hazánk egyik legszebb, legfejlettebb és méltán nagy jövőre érdemes városának, Nagyváradnak ily irányú indokolt törekvéseit melegen felkarolhatom.

Fogadja az igen tisztelt városi Tanács legőszintébb tiszteletem kifejezését és hazafias üdvözlétemet.

Némethy Károly.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 14.

Beöthy Pál elnök féltizenegy órakor nyitotta meg az ülést. Jelentette, hogy az állami nyugdíjas tisztviselők, katonai nyugdíjas özvegyek kérvényt nyújtottak be a képviselőházhoz drágasági pótlék engedélyezése tárgyában.

A Ház harmadszori olvasásban is elfogadta az indemnitásról szóló javaslatot, majd vita nélkül elfogadták a hazai ipar fejlesztéséről szóló törvény meghosszabbításáról és a méter mérték ügyében kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat, a melyeket Niemesny Mihály előadó ismertetett.

Következik a kereskedelemügyi miniszter törvényjavaslata a külkereskedelmi és külforgalmi viszonyok rendezéséről szóló törvények hatályának meghosszabbításáról.

Jaczkó Pál helyteleníti az olyan felszólalásokat, amelyek a merkantil és agrár érdekek közötti ellentétet túlságosan kiélik. Ne akarjunk versenyezni egymással abban a tekintetben, hogy melyik van jobban rászorulva az állam támogatására.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Tökéletesen igazat ad az előtte felszólalt képviselőnek abban, hogy ennek az országnak már is igen sokat ártott az az ellentét, a melyet az agrárius és merkantil jelszavaknak egymással való szembeállításuk okozott.

Tökéletesen igazat ad abban, hogy akiknek a hivatásuk az ország törvényhozási munkájában résztvenni, azoknak egyáltalában nem szabad osztályérdekeket ismerni, hanem csak közérdeket, amely közérdek az összes társadalmi osztályok jogos érdekeinek egyenlő felkarolásában biztosított.

Arra a kérdésre, hogy vajjon a kormány a kiegyezési törvényjavaslatokat a jelen parlamentben kívánja-e tárgyalni, én most csak azt válaszolhatom, hogy a kormány kötelességszerűen kell, hogy foglalkozzék a kiegyezési kérdések előkészítésével, mert hiszen bármilyen pillanatban olyan helyzet állhat be az egész világon kereskedelmi politikai szempontból, hogy a legnagyobb kárt vallanók, ha elő nem készítendők a Magyarország és Ausztria közötti függő gazdasági kérdéseket.

Ez az előkészítés folyik most. Egyelőre egyáltalában nem tudnám megmondani, hogy mikor jut abba a helyzetbe a kormány, hogy törvényjavaslatokkal lépjen az ország elé.

De mindenestre hangsúlyozom azt, hogy sokkal jobban szeretné a kormány is, hogy ha a kiegyezési kérdéseket egy újonnan választott Ház dönthetné el és a jelenlegi országgyűlés elé ezekkel a kérdésekkel csak abban az esetben fog jönni, ha az adott helyzetben fontos nagy közérdekek ezt parancsolólag kívánják.

A miniszterelnök felszólalása után a képviselőház Niemesny Mihály előadó módosításával elfogadta a törvényjavaslatot.

Tisztviselők beszerzési előlege.

Dr. Saághy Gyula felszólalása után Pescha Miklós, Gedson Aladár, Rakovszky Iván, Molnár János, Bakonyi Samu, Benedek János, Huszár Károly beszéltek. A beszédekre Teleszky pénzügyminiszter vá-

laszolt. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy nem zárkozik el az elől, hogy a kis javadalmazás tisztviselőknél adott beszerzési előleg tiznél több részletben vonassék le. Azontán az előleglevonás elhalasztásába nem megy bele.

Bejelentette a miniszter hogy az elesett tanítók özvegyeinek és árváinak segélyezéséről szóló javaslata legközelebb a Ház elé kerül.

Ezután a szavazásra került a sor s a Ház a javaslatot általánosságban megszavazta.

A javaslat részletes tárgyalását holnapra halasztották. Az ülés vége d. u. 2 órakor volt.

Városatya-választás Várad-Olasziban.

December 26-án.

Néhai Ujfalussy Géza postatanácsos halálával a Várad-Olaszi kerületben megüresedett a törvényhatósági bizottsági tagsági hely.

A választás határidejéül a törvényhatóság karácsony másodnapját, december 26-át állapította meg, s választási elnökül dr. Hoványi Gyula jogtanárt küldte ki.

A választás nem az új választási törvény alapján, hanem a régi alapon megy végbe s az 1914. évi választói névjegyzékbe felvett választók szavazhatnak.

Előreláthatólag nem lesz nagy tumultus, mivel csak egy hely betöltéséről van szó.

A megválasztott 1919. december 31-ig lesz ezen választás alapján tagja a törvényhatóságnak.

A választásra a polgármester a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága folyó évi december hó 9-én és folytatva tartott rendes havi ülésében 377/2212 1915. ggy. számú határozatával az Olaszi választó kerületben Ujfalussy Géza elhalálása következtében megüresedett tagsági helynek 1919. évi december hó 31-ig terjedő megbízatással leendő betöltése céljából Nagyvárad Olaszi választó kerületben a választást elrendelte és a választás határidejéül f. évi december hó 26. napját (vasárnap) tűzte ki.

Az 1886. évi XXI. t. c. rendelkezéséhez képest a fentebb jelzett város rész választó közönségét a következőkről értesitem. — A választás:

Nagyvárad város Olaszi választó kerületben a fő-utcai m. kir. pénzügyigazgatósági palota tanács termében dr. Hoványi Gyula elnöke alatt 1915. évi december hó 26-án (vasárnap) délelőtt 9 órakor kezdődik és a szavazás ugyanaz nap délután 4 órakor fejeztetik be.

Megválasztatott bizottsági tagnak az fog tekintetni, aki a legtöbb szavazatot nyerte. A választás a szavazók nevének és lakhelyének nyilvános feljegyzése mellett személyesen beadott szavazat lapok által történik. Ha a szavazat lap egynél több nevet tartalmaz, az utóbbi írott név figyelembe nem fog vétetni.

Az 1915. évi IV. t. c. 2. § a értelmében ezen választásnál választói joggal azok bírnak, akik az országgyűlési képviselő választók 1914. évre érvényes névjegyzékébe fel vannak véve.

Végül a midőn az 1886. évi XXI. t. c. 34. §-a értelmében az 1916. évi legtöbb egyes állami adót fizetők bizottsági tagok névjegyzékét, mely szerint:

Dr. Löblé László, Veiszlovich Emil,

Veiszlovich Gyula, Sándor, Diési Lajos, Ineze Lipót, dr. Munk Béla, Oláh Ferenc, Weisz Mór, dr. Sebő Mihály, dr. Perczel Adolf, Brüder Jenő, dr. Bárdos Imre, ifj. Popper József, Moskovits Miksa bankigazgató, dr. Popper Ákos, Ineze Lajos, dr. Várnai Ferenc, Leitner Márton, Fábry József, ifj. Moskovits Mór, Perlesz József, Moskovits Miksa mérnök, Rendes Vilmos, dr. Friedländer Sámuel, Schönfeld Lajos, Rádl Ödön, dr. György Ernő, Miskolczy Barnabás, Gaszner Károly, Drutseh K. I., dr. Grán Károly, dr. Váradi Ödön, dr. Mihály Lajos, Breider Armin, Just Károly, Rosenberg Izó, dr. Olasz Béla, Reichard D. Dávid, Harmathy Károly, Gitye József, dr. Hoványi Gyula, Ternyei Antal, Wallerstein Dániel, dr. Bleyer Endre, Weinberger Lajos, dr. Adorján Emil, dr. Moskovits József, Farkas Izidor, dr. Ullmann Izidor, dr. Moskovits Miklós, dr. Demetrovits Elek, dr. Grósz Imre, Hlatky Endre, Farkas István, Hofbauer Pál, dr. Adorján Armin, dr. Rezső Mór, Róthbart Bernát, dr. Nyiri Ödön, Sztarill Ferenc, Sebestyén Lajos lettek felvéve. Közé teszem, felhívom Nagyvárad város választó polgárait, miszerint törvény által biztosított alkotmányos jogaikat szabad meggyőződésük szerint, ismert férfias higgadsággal gyakorolják.

Nagyvárad, 1915. december hó 12.

Rimler Károly,
polgármester.

Biharvármegye téli közgyűlése.

A vármegyei munkapárt értekezlete.

Biharvármegye törvényhatósága ma délelőtt tartja meg az évi téli közgyűlést. A közgyűlést tegnap délután 5 órakor a vármegyei nemzeti munkapárt szokásos értekezlete előzte meg. — Az értekezleten szép számmal jelentek meg a vármegye urai. Szokás szerint Pally Lajos indítványára korelnökül Száhlender Károlyt választották meg, aki a tárgyalás alá kerülő ügyek előadására Pally Lajost, a végrehajtó bizottság elnökét kérte fel.

Pally Lajos ezután bejelentette, hogy a vármegye közgyűlése elé a tárgysorozat szerint nevezetesebb ügy nem kerül. Legkimagaslóbb pontja a tárgysorozatnak a Magyar-Lengyel egyesület kérelme, melyben arra kéri a törvényhatóságot, hogy irjon fel a képviselőházhoz, hogy majd annak idején, mikor a békekongresszus lesz, a magyar képviselőház a lengyel önállóság visszaállítása érdekében szólaljon fel. A kérelemmel foglalkozott a vármegye állandó választmánya, mely a következő határozati javaslatot hozta:

A vármegye közönsége az előterjesztett átiratot és kérelmeket tudomásul veszi, azaz, hogy teljesen átérzi azokat a tradícionális és testvéri kötelezettségeket, amelyek a magyar és lengyel nemzetet évszázadokon keresztül egybefűzték, mindazonáltal e kérdést időszerűnek nem láthatja, mivel ma még egyáltalában nem állapítható meg az, hogy a háboru békekongresszus utján nyeresed-e végleges befejezést.

Az állandó választmány határozata minden tekintetben helyes. Ma teljesen ki van zárva annak a lehetősége, hogy a háboru békekongresszus zárja be. A háboru addig fog tartani, a meddig valamelyik fél túlörre nem jut és akkor az a fél fogja dikálni kongresszus nélkül a békét.

Az állandó választmány javaslatát a pártértekezlet is elfogadta.

Pally Lajos ezután bemutatta Szent-Királyi Zoltán bihari plébános, volt függetlenségi párti képviselőnek Miskolczy Ferenc főispánhoz intézett levelét, melyben bejelenti, hogy belép a munkapártba. A bejelentést nagy örömmel, éljenzéssel vette tudomásul a párt.

Végül figyelemztette az elnök a párt tagjait, hogy a megyegyűlésen Beöthy László, dr. Karácsonyi János, Telegdy József, Plathy Miklós és Száhlender Károly közgazgatási bizottsági tagok mandátuma lejárván azok most kerülnek betöltés alá. Kéri a párt tagjait, hogy a közgyűlésen pontosan jelenjenek meg, hogy a választás zavartalanul és gyorsan mehessen végbe.

Ezzel az értekezlet véget is ért.

Katonáink meleg ruháiért.

A mai tea-délután a Katholikus Körben.

Ma délután 5 órakor lesz megtartva a Katholikus Kör Szent László nagytermében a Polgár Mariska színművésznő által rendezett tea-délután, amelynek tiszta jövedelme katonáink meleg ruháinak beszerzését van hivatva előmozdítani. A bájos fiatal művész leány mindent elkövetett, hogy e tea-délutánnak minél nagyobb sikere legyen és az előjelek, valamint a közönség magatartása után ítélve valóban nem kételkedhetünk abban, hogy a tea-délutánnak, már csak a jótékony célt tekintve is, páratlan sikere lesz.

Nem csupán azért, hogy a teát a Szigligeti-színház művésznői fogják felszolgálni, hanem azért a hatalmas, gyönyörű és művészies műsorért is, amely a jelenlevő közönséget szórakoztatni fogja.

A műsort a honvédszenekar nyitja meg Bokor: Magyar ünnepi nyitányával, mely a délután folyamán még Wagner „Lohengrin” jéből a Nagy ábrándot és Bachó-Stojanovics „Csárdás ballet”-jét is el fogja játszani.

Közben a Szigligeti-színház művészei lépnek a pódiumra a következő műsorral:

1. Szavatok: Előadja Bihari Ákos.
2. Énekszámok: Előadja Komáromy Gizi.

3. Háborus dalok: Előadja Tompa Béla.
4. Szavatok: Emőd Tamás „Az arany paplan”, Dutka Ákos „Iperni Krisztus előtt”: Előadja H. Körössy Juci.

5. Műdalok: Előadja Bihari Sándor.

E valóban klasszikusnak ígérkező művészi számok után következik a tombola. Mintegy 400 darab szebbnél-szebb és művészi becses is bíró nyeresémtárgy lesz kiállítva, melyek a kibocsátott 1000 darab tombolajegy közül nem egy szerencsés tulajdonosának fognak örömet okozni. Csak jellemzésül hozzuk fel, hogy öt eredeti olajfestmény, gyönyörű kalotaszegi himzések, művészi bronz szobordíszművek vannak a kisorsolando nyeresémtárgyak között.

Egyszóval elmondhatjuk, hogy 1 korona 20 filléres belépőjegyért oly kellemes szórakozásban lesz része a közönségnek, hogy mindenkinek jelen kell lennie, ha egyszersmind harcban lévő hős katonáink meleg ruháira is áldozni akar.

A tegnapi nap folyamán a következők szives adományai érkeztek Polgár Mariskához a tombola éeljaira:

Imrik Kornélia, Markovics és Weinberger, Stepper Ottó, Szunyogh Pálné (10 K), Karácsonyi Mariska, Kirch ezredesné, Sarf Károlyné, Barna Jenő, Pásztor Ferenc, Szilágyi Aranka, dr Dajka Endréné, András Sarolta, Hegedüs Mariska, Pohl Margit, Fröhlich János, Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete.

Tisztviselők küldöttsége a Házban. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a VIII—IX. fizetési osztályhoz tartozó tisztviselők küldöttsége tisztelgett Tisza István miniszterelnöknél és Teleszky pénzügyminiszternél s kérték, hogy részükre nem husz százalékos, hanem harminc százalékos drágasági pótlékot vegyenek fel a törvényjavaslatba. A miniszterek kijelentették, hogy ez a kérelem ez idő szerint teljesíthetetlen.

Gróf Andrassy Gyula és gróf Károlyi Mihály képviselőknél is tisztelgett a tisztviselők küldöttsége s a képviselők megígérték a küldöttségnek, hogy kérésüket támogatni fogják.

A zsir és hus ára Biharmegyében.

Értekezlet az alispánnál.

Biharmegye területén esütörtöktől kezdve csak hatósági áron szabad árusítani a sertéshúst és zsirt. Tegnap a vármegyházán értekezletet tartottak ebben az ügyben és szabályozták a sertéshus- és zsirárakat. Az értekezleten Fráter Barnabás alispán elnöke alatt részt vettek az élelmezési bizottság tagjai.

Elsősorban a járásokból beérkezett különböző főszolgabírói javaslatokat hallgatta meg a bizottság. A főszolgabírói jelentések a legeltérőbbek, úgy hogy azok alapján csak a legnagyobb körültekintéssel lehetett megtalálni a közeputat, mely után a végleges árakat adta.

A bizottság végül is a következőkben állapította meg az árakat:

Zsir, olvasztott	6 K 90 fill.
háj és egyéb olvasztatlan	6 K 30 fill.
Szalonna, fehér, nyers	6 K — —
sózott, füstölt, paprikás és füstölt	6 K 30 fill.
Teperdő	3 K 60 fill.
Hus, 20 deka nyomtatékkal	4 K — —
nyomtaték nélkül	4 K 70 fill.
füstölt	5 K 10 fill.
Kolbász, füstölt	5 K 10 fill.

Az árak december hó 15-án lépnek érvénybe.

A fenti kimutatásból láthatólag az árak koránt sincsenek valami alacsonyán meghatározva, sőt mondhatni túlmagasak is. A váradi árakkal összehasonlítva úgy tűnik fel, mintha teljesen az után igazodnék a vidék, pedig köztudomásu, hogy ennek a magas árnak ma egyáltalán nincs indokolt alapja. Ma a sertés ára lényegesen olcsóbb, mint a hatósági ár, miért kellett tehát mégis a túlmagas váradi árakat irányadóul venni? Ez intézkedés folytán meg-

történhetik az, hogy a termelők, akik pedig köztudomás szerint most készülték el a hizlalással és most még olcsóbban adták volna sertéseiket, egyáltalán nem fogják a hatósági áron alul adni.

A hatósági ár nem fogja előmozdítani a drágaság csökkenését, csak éppen megakadályozza az árak emelkedését. Igaz, hogy ez is valami, azonban a fogyasztó polgárság érdekei nem ezt kívánják. Ez a mai hatósági ár nem lesz végleges úgy sem.

Ha majd a termelőknek úgy tetszik, február, március hónapokban egyszerűen nem fogja adni áruikat a hatósági árért és akkor majd a hatóság kénytelen lesz megint emelni az árakat, addig míg a kormány által megszabott magasság megengedi.

Itt ismét bábizonyítást nyert, hogy nálunk nem a hatóság diktálja a termelőknek az árakat, hanem a termelő a hatóságnak. Ha már az első lépés így történt a vármegyén, akkor legalább azzal tegye jóvá a bizottság ezt a határozatát, hogy ezután ne engedje ki a kezéből a vezetést is a legközelebbi időben ne emelje az árakat bármennyire is kényszerítik majd erre a termelők.

Karácsonyi ajándékok vitéz fiainknak.

Az elmúlt év karácsonyára Nagyvárad közönsége bőséges szeretetadományával keverte fel a harctéren küzdő bátor fiainkat. Akkor még nem gondoltuk, hogy derék hőseink ez évben is a lövészárkokban töltik a szeretet ünnepét: a szent karácsonyt.

Rimler Károly polgármester felhívására Nagyvárad város közönsége ez évben is gondoskodott, hogy fiaink a karácsonyi ünnepeken érezzék itthon levő rokonaik, ismerőseik szeretetének melegét. Ez évben főleg pénzadományokkal járultak a katonák karácsonyi ajándékához. A begyűlt pénzből Nagyvárad város polgármesterének felkérésére előkelő hölgyek nagymennyiségű ajándékot szereztek be.

Tegnap délután dr Mihelffy Lajosné, Fényes Manoné, Wiener Jenőné és Bige József tb. aljegyző felügyelete alatt a városház szuterénjében hatalmas ládába csomagolták az ajándékokat.

Főleg pompás meleg ruhákra helyezték a fészult s néhány ezer darab gyapju alsó ing, nadrág, hósapka, gyapju kapca, csuklóvédő, haskötő, térdvédő került a nagy ládába. Továbbá rengeteg finom és közönséges szivar, mintegy 50000 drb cigaretta, igen sok öngyújtó, egész garmada, pár száz tuat pipa szárral és még sok más dolog, aminek kitűnő hasznát veszik katonáink a harctéren. Nem feledkeztek meg az édességekről sem, mivel rengeteg csokoládé és más esemegével is kedveskednek katonáinknak.

Egyelőre a 4 honvédezred, a 37. gyalogezred és a Vilmos huszárezred legénységének küldik el ma az ajándékokat, de nem felejtkeznek meg derék tűzereinkről sem, a kiknek pár nap múlva indítják utnak az ajándékokat.

A harctéren levő katonáink karácsonyi ajándékára ujabban a következő ajándékok érkeztek a polgármesteri hivatalhoz:

Nagyvárad Hítelbank részvénytársaság 50 K, Spett Gyula lat. szer. kanonok 20 K, Állami ipari szakiskola tanári és művezető kara 30 K, Állami ipar és szakiskola növendékei 13 K 08 fill., özv. Sebesi Béláné, Kaczián Károly, N. N., Fényes Manoné után, Gyémánt Mihályné 10—10 K, özv. Csák Aladárné 8 K, Banesik Sándorné, Szondy Sándor 2—2 K, Jelinek Klárka 50 fill, Szarka Ignác városi adótitst gyűjtése: özv. Kövér Istvánné, özv. Bary Józsefné 10—10 K, Ethwal Jenő őrnagy 20 K, Szatirill Ferencné 4 K, Székely Sándorné, Szabó Károly, Fluck Ferencné 3—3 K, Gyulai kenyérsütőde 6 K, Hsilinger József 5 K. Hermann Ferencné, dr Tóth Mihály, Papp Sándorné, Kiss Tivadar 2—2 K, Német Amanda, Gál Endréné, özv. Kelepeczné, Bosnyák Gergely, Szabó Juliánna, Szabó Juliánna, Löwi Nándor, Schenker Gyula, Zlinszky Béla, Fábry István, Horváth Győző, N. N., Vajna Józsefné, dr Bolkis Miklós, Karkusz Sándor, Szepes Lajos, Pogácsás György, Balog Sándor, Angyalffy Andor, Magyar Jenő, Szarka Ignác, Dési Pál, Bauda Géza, özv. Öváry Lajosné, Harsányi Sándorné, Tóth Györgyné, Pásztor Józsefné, ifj. Barátgy Gyuláné, Gruden Dezső, Horváth Kálmánné, N. N., özv. Dehler Kálmánné 1—1 K, Szücs Mátyásné 60 fill., N. N., N. N., Korda Andorné 50—50 fill., Bárdi Istvánné 60 fill., Dobi István, Szük Ödönné 40—40 fill., Beleznay Ilona 20 fill., Jakab Sándor 10 fill., összesen 107 korona 80 fillér.

A Nagyvárad Napló gyűjtése: Dr Dévai Zsigmond és neje Kismarja 10 K, Farkas István gyógyszerész 20 K, Lakatos Juliska gyűjtése 6 kor. 30 fill. Összesen 36 kor. 30 fillér.

A Tiszántúl gyűjtése 90 korona.

Deutsch Ignác 1 drb téli mellény, Lobstein Jolán 3 doboz cigaretta, Harsányiné 1 nagy skatulya sütemény, Duka Ilona 4 skatulya sütemény, Rigler J. Ede levélpapírok stb., Nagy Sándorné 1 kis láda sütemény, Stern Jakab, Lieber Márton és Benedek Mór 60 csomag cigaretta dohány, 60 doboz szivarka papír, 500 drb cigaretta és 12 csomag kártya, Gyémánt Mihályné 10 pár csuklóvédő, 3 pár lábcsuklóvédő, Engel Jakabné 500 drb cigaretta, 10 drb nyakvédő, 10 drb hósapka.

* **Kossuth-utca Sas-palota. Telefon: 635. sz. Aszódy** 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan, kávépörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztók rendelkezésére áll, nagymennyiségben teák, rumok, kakaó, csokoládék, szardiniák, sajtok, szalámi, Kugler Gerbeaud cukorkák. Szinbázba, Apolló, Uránia és Vízadó moziba járók cukorkát Aszódytól Kossuth-utca, Rákóczi uton, Zöldfa-passzáz és Kossuth-utcai passzázban vásárolhat főzletli árak szerint, kávékrém 1 darab 2 fillér, 1 nagy rud csokoládé 16 fillér. Kossuth-utcai passzázban külön halkonzerv üzleteimben kaphatók összes faju pácolt halak, u. m. ossee, fillé, tengeri hal, mely pótolja a húst, stb. stb. Karácsonyra és Mikulásra még soha nem létező óriási nagy szalancukorka vácár és sok ajándéknak való édességek kaphatók. Katonai postaládák és harctéri dobozok megtöltése üzleteimben árukkal együtt beszerezhető. Üzleti vállalatom: Főzlet: Kossuth-utca, I. ső fiók: Sas-passzage halüzlet, II. ik fiók: Zöldfa-passzage kabaréval szemben, III. ik fiók: Csokoládé Király Rákóczy ut Orsolya-zárda.

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est megszólal kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád. Te szőke gyermek. Háborus lemez ajdonságok. Hangszerek hegedük, gramafonok eladása és javítása elsőorban. Már különlegességek.

HIREK

Bucusz a redakciótól.

Egy nap még! Csöndes éjszakákon
Buzán szerettem a magányt
És álmodozva szitottam
Jövő tűz bíbor parázsát.
Most új erőktől ittasulva
Élem az éji perceket,
S multam sok apró szilhouetteje
Lassan előttem leperog.

És jön a lány, a szőke, édes,
Szerelmem, vágyam vágya, ő,
Könyvek, mik szent titkot beszélnek,
Ha jön az est, sötétedő.
Telefon zúg, a tollam sercen,
A lámpa égi glória.
Győztünk! A szerbek megfutottak,
Győz a szürke armádia.

S a sok lap, toll és kalamáris
E szókra mind vigyázzba áll,
Feszés vigyázzba s így köszöntek:
„Hetedik vagy, ki elmegy már!”
— A Hetedik. Csukaszürkőben
Megyek. Imátok égbe száll.
Bucuszok! Győztünk!
... S hajnal éjben
A Hetedik is szalutál
1915 december 15.

Böloni Bakó Zoltán.

* **Dr. Belopotoczky Kálmán halálának évfordulója.** Ma egy éve érte az a fájdalmas csapás a magyar katolikus világot, melynek fájdalma újra felsajog szívünkben ma, hogy meghalt dr. Belopotoczky Kálmán nyug. táberi püspök, valóságos belső titkos tanácsos, káptalani nagyprépost, minden katolikus intézményünk bőkezű mecénása, a nagyváradai Katolikus Kör ügyjateremtője, aki fejedelmi bőkezűséggel nagyszerű hajlékot épített a katolikus közéletnek. Ma, halála évfordulóján, ünnepélyes gyászmise lesz dr. Belopotoczky Kálmán lelki üdvéért. Dr. Karácsonyi János prépostkanonok mutatja be az ünnepélyes gyászszentmisét a váradoszlasi plebánia templomban reggel 8 órakor. A gyászmisét a Katolikus Kör tagjai testületileg jelennek meg.

* **Katonai kitüntetés.** A hivatalos lap közli, hogy a király Rom József 101. gyalogezredbeli nyug. őrnagyot a hadiékítményes katonai érdemkereszt III. osztályával tüntette ki.

* **Kongregációi élet.** A felnőtt urialeányok Mária-Kongregációja ma délután 5 órakor tartja meg rendes összejövetelét a Szent László-menedékházban.

* **Hétszázharminckét waggon fára van szüksége a vármegyének.** Biharvármegye faakciója, melynek útján a fajszegekben levő járásokat akarja elérni elegendő fával, rohamosan hűzeleg a megvalósulás felé. A vármegye akciója valóban gyors tempóban halad előre. Az érdekelt főszolgabírák jelentése még csak tegnap érkezett be Baranyi András főjegyzőhöz és már egyes járásokra meg is történt az első szállítmányok kiutalása, különösen siralmas állapotban volt a biharkeresztesi járás, ahol

p. o. a komádi gazdasági ismétlő iskolában a fa hiánya miatt be kellett szüntetni az előadásokat. Itt meg a lakosság is annyira volt már, hogy minden fakészlete csak egy hétre volt elegendő. Ha tehát idejében nem érkezett volna a megye támogatása, akkor egy hét múlva a lakosság sem tudott volna tüzelni. Ott az egész környéke nem lehet fát kapni. Tegnap már az egész vármegyegyéből bent voltak a jelentések. E szerint a következő járásokban van szükség fára: Berettyóújfalú 50, Csélya 50, Nagyszalonta 144, Székelyhid 125, Biharkeresztes 105, Derecske 83, Érmihályfalva 125, Sárrét 50 waggon, összesen tehát 732 waggon fára van szüksége a vármegyének. Ebből már eddig rendelkezésre áll a vármegyének 375 waggonnal, hiányzik még 357, tehát kevesebb, mint fele. Ez a hiányzó mennyiség azonban szintén rövidesen meg lesz és akkor végleg meg lesz szüntetve a vármegye fajszege.

* **A Katolikus Kör vetítőestélye.** A Katolikus Kör tegnapi vetítőestélyén tegnap dr. Gézezy József teológiai tanár tartott nagyérdemű előadást a különböző karakterekről. A szép, színes képeket igen élvezetes magyarázattal látta el. A nagyszámú közönség élénk tetszéssel fogadta a nagyérdemű előadást. A jövő kedden Domonkos Pál papneveldéi lelkiigazgató tart előadást érdekes vetített képek keretében „Karácsonyi szokások békében és háborúban” címmel. A vetítő előadás délután 5 órakor fog kezdődni.

* **November 16-ig mindenki megkapja a foglyok ellátási költségét.** A foglyok kiadására vonatkozó miniszteri rendelet értelmében csakis azok igényelhetik a foglyok után járó ellátási költségeket, akik 200nál több foglyot alkalmaztak gazdaságukban. Biharvármegyében több felszólalás történt emiatt és ezek alapján a vármegye fel is irt a miniszteriumhoz. A honvédelmi miniszterium a vármegye felirata alapján tegnap tudatta, hogy mindenki, tekintet nélkül arra, hogy hány foglyot alkalmazott, megkaphatja a megfelelő költségeket, természetesen november 16-ig. A miniszteri rendelet érthető örömet keltett a különböző gazdaságokban, ahol 200-nál talán valamivel kevesebb foglyot alkalmaztak ugyan, de huzamosabb ideig foglalkoztatták őket és így igen tekintélyes összeg térül meg eddigi kiadásaikból.

* **A vidéki sajtó faluja.** A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége kezdeményezésére legutóbb országos mozgalom indult meg, hogy egyik lerombolt kárpáti falut „Sajtószállás” elnevezéssel a vidéki sajtó építessen föl, örök hirdetőjéül a magyar hirlapírás hazafias kötelességtudásának. Esetleg a Kárpátok között bejegyzett hirlapírók részére üdülőház is épülne. A hazafias és nemes mozgalmat országszerte lelkesedéssel és nagy eredménnyel vezeti diadalra a vidéki sajtó, mely minden lehetőt elkövet, hogy legkésőbb karácsonyig összegyűjttesse és átadhassa a szükséges pénzt az országos bizottságnak. A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége a saját részéről 500 koronával nyitotta meg a gyűjtést. Szávay Gyula elnök és Brájer Lajos dr. alelnök 100—100 koronát, Tömörkény István ú. v. alelnök és Palócz László titkár 25—25 koronát, Milkó Izidor dr. igazgatósági tag 15 koronát adományoztak. A faluépítés részletesebb tervét a december 8-án Budapesten tartandó ülésén

beszéli meg a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének igazgatósága.

* **A gyermekszanatorium karácsonya.** A háború szerencsétlen beteg árvái részére épül Balatonszabadin egy 200 ágyas gyermekszanatorium. — Az intézet belső modern higiénikus berendezése érdekében fordul most gróf Zichy János kormányzó elnök oly kérelemmel a társadalomhoz, hogy szegény és gazdag egyaránt nyissa meg szívét, amikor saját gyermekének karácsonyfáját díszíti és gondoskodik anyai, apai szívének boldogságára, saját kisedésének örömeiről, gondoljon némi adománnyal azoknak árván és betegen maradt kisedéséről, akik életüket áldozták a Haza és mindannyiunk megvédéséért és akiknek megmentését tűzte feladatául a Zsófia Országos Gyermekszanatorium Egyesület. — Nagyobb alapítványok közvetlenül gróf Zichy János kormányzó elnökhöz (Budapest, VIII. Vas utca 10.) intézhetők, míg adományokat elfogad a Zsófia Országos Gyermekszanatorium Egyesület (Budapest, VIII. Stáhlly utca 15.) ahol gyűjtőívek is rendelkezésre állnak. Adományokat lapunk is elfogad.

* **Megőrült táncosnő.** Hétfőn este telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy Magyar utca 24. szám alatt egy nő örült módjára táncol és énekel. — A rendőrségtől azonnal kiment egy detektív, aki Kráhm László rendőrtisztviselő elé állította az örült nőt, aki ott is folytatta bolond ugrándozásait. Kiderült, hogy az illető Kocián Antónia 39 éves eseléd, aki azonban azelőtt artista — táncosnő volt. Mint ilyen bejárta a nagy világot, járt Kairóban, Nizzában s más előkelő fürdőhelyeken. Hogy mikor jött Váradra, azt nem tudta megmondani, azonban találtak nála egy Grácból kelteztet utazási igazolványt. Pénze nem volt, de annál több értékpapírja, így két kairói utalvány, amelyek 1000, illetve 800 livresről szólnak. Volt nála két Gibla Consigli által kiállított kötelezvény, az egyik 600, a másik 500 koronáról, azonkívül több betétkönyv különböző összegekről. Az örült artistanőt a tisztiorvos megvizsgálta és megállapította, hogy ön- és közveszélyes örült. Elmebaját egy tifusz következtében kapta akkor, amikor még táncosnő volt. Kocián Antóniát beszállították az elmeórházba.

* **Halálozás.** Éliás Ferencné szül. Müller Janka, Éliás Ferenc m. kir. csendőri járásörnmester neje, folyó hó 13-án, életének 36-ik évében elhunyt. Temetése tegnap délután 3 órakor volt a róm. kath. egyház szertartása szerint Biharkeresztesen. Halálát férjén, édesanyján és gyermekein kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

* **Megnyit a posta Békirálymezőn.** A nagyváradai postaigazgatóság hirdetmény útján közli az érdekeltekkel, hogy Békirálymező községben az 1914. év július hó 3-ikán megszűnt posta ügynökség folyó hó 16-án újból életbe lép.

* **Adományok a katonák karácsonyára.** A helybeli sebesültek s beteg katonák karácsonyára következő adományokat kaptuk: dr. Radu Demeter g. kath. püspök 100 K és 50 karácsonyfa, Bakó Istvánné 20 K, Sztaniszlavszky Adolfné 20 K, Ováry Sándorné 20 K, Miskolczy Ferencné 20 K, Gallert Lászlóné 20 K, Schenker Ferencné 10 K, Kocsán Jánosné 10 K, Gyöngyössi István 10 K, özv. Jelentsik Istváné 10, Kardos Ignác (Cséffa) 10, dr. Kovács S. Jánosné 10 K, dr. Olasz Bóláné 10 K, Thury Lászlóné 10 K, N. N. 4 K, Goldstein Jolánka 1 K, Simon Gyuláné hangszerek, Bozóky Gyuláné cigarették, Schleifer Vilmos cigarettahüvelyek, dr. Ko-

vás S. Jánosné gyümölcs. Mindezen adományokat hálásan köszönjük. A *Vörös Kereszt Jobbkéz osztálya.*

* **A téli nagyvásár eredménye.** A téli országos vásár számbeli eredményeként a vásárugyosztály közli, hogy felhajtott 1797 darab szarvasmarha, ebből gyenge kereslet mellett eladatott 906 darab Lovat elővezettek 1566 darabot, eladtak 308 darabot. Sertés fellett hajtvá 576 darab, elkelt 340 darab. Szarvasmarha és sertésnél az árak estek a ló árak azonban szilárdan tartották megukat, mi a vétel kedvet csökkentette. Az ipari cikkekben teljes pangás.

* **Kath. tanítónőt keresek** a harc-terén levő hegyközujlaki tanító helyettesítésére. Utiköltségen kívül havi tiszteltdij nyolcvan korona. Tisztes polgári családnál havi 60 koronáért szállás, teljes ellátás, mosás, fűtés. Az állás ujév után azonnal elfoglalható. *Szirtes An'at plebános Hegyközsztár, Biharmegye.*

* **Három liter Családi rumot** készíthet bárki pár percz alatt a Farkas-féle családi rum-kivonattal. Ára 60 fillér. Családi thea kivonat 10 adag 50 fillér. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

* **Családi rum vaniliával** vagy ananász izzel literje K. 380. Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 120. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dozsó

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

* **Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: Farkas-féle **hurut-szeletkét.** Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Telefon: 13—02.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

IRODALOM

A Színházi Élet. Inoze Sándor szerkesztésében megjelenő népszerű színházi és művészeti hetilap december 1 én új előfizetést nyitott. A színházat kedvelő közönség nélkülözhetetlen hetilapja minden számában pompás fényképfelvételek és rajzok keretében számol be az aktuális színházi eseményekről, intimítások, kulisszatitkok teszik változatosabb az elevenen szerkesztett újságot. A Színházi Élet minden száma egy teljes zongorára letett kottamellékletet tartalmaz, a legújabb és legnépszerűbb számokat. Minden lapba egy művészi kivitelű színházi anzix kártya van ingyen mellékelve. Egy szám ára kotta és levelező lap melléklettel együtt 30 fillér. Előfizetési ára negyed évre 3 korona, félévre 5 korona 50 fillér, egész évre 10 korona. Az újonnan belépő előfizetők is ugyancsak díjmentesen kapják a Színházi Élet díszes karácsonyi Varsányi Album át. Kiadóhivatal Budapest, Erzsébet-körut 22.

Az Élet szépirodalmi és művészi hetilap (szerkeszti Andor József) december 12 iki száma a következő tartalommal jelent meg: *Vörösmarty Mihály.* — *Költemények: Hugonnak. Nemess Ernő.* — *Hallgasd zenésem . . . Fábrián Géza.* — *Pesten Konez János.* — *Asszonyok. (Elbeszélés.) Gyöngyös Mara.* — *Sivatagban, őserdőben . . . (Regény.) Sienkiewicz—Bányai.* — *Caristia. Körmeny Viktor.* — *A katona anyja. Irta: Aino Kallas; fordította: Fekete József.* — *Kultura.* — *Hétről-hétre. Szerkesztői üzenetek. Ezenkívül egész sokaságát közli az érdekes és aktuális képeknek. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15—c. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.*

A Társaság. Szmeosányi György országgyűlési képviselő, a Vörös-Kereszt főmegbizottja irt az e heti számban hangulatos vezetőcikket a doberdói platon működő szntai tábori kórházból. Bonyi Adorján és Somlay Károly folytatják elbeszéléseiket, Fodor Gyula költői szépségben gazdag novellát adott, ugyszintén novellát irt, egy kedves, bájos történetet Kádár Lehel. Ver set Franyó Zoltán és Bükk Henrik tollából közöl a Társaság új száma, melyben ez uttal is megtalálja az olvasó a Miért? rovat aktualitásait s ezenfelül Divatlevél és Könyvszemle egészíti ki a lap változatos tartalmát. Az illusztráció ezuttal is gazdag és érdekes. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K, félévre 10 K, negyedévre 5 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerdán: Zsuzsi kisasszony.
Csütörtökön: Az ördög.
Pénteken: A bőregér.
Szombaton: Mihály pópa leánya.
Vasárnap délután: Évike.
Vasárnap este: Legénybuesu. (Bemutató előadás.)

A színházi bérlet.

Csak az egész idényre bérlet jogát tartja fenn az igazgatóság.

Mint azt a színház vezetősége a helyi lapok útján közzé tett hirdetésben az idény második félévre való bérletváltás, illetve a bérletek megújítására kitűzött határidő a mai nappal: 1915 december hó 15-én este lejár.

Nagyvárad város színházi közönségének a szezon első felében bőséges alkalma kínálkozott arra, hogy meggyőződjenek arról, hogy a színház hű marad a békés időkben szerzett tradícióihoz és a legnagyobb áldozatok árán is szakadatlanul a legszebb kiállításban, a legjobb előadásokban a fővárosi színházok szenzációs ujdonságait egymás után hozza színpadra, a reprizek is változatosak és oly előadásokban kerülnek a publikum elé, hogy szinte az ujdonság ingerével hatnak.

Ezzel szemben az egyetlen, amit a színház méltó rekompenciaként elvárhat: a közönség pártfogása, amelynek egyik legértékesebb módja — természetesen az, — ha a színháznak sikerül a maga számára a bérlet személyében egy bizonyos törzsközönséget biztosítani.

Ez volt a cél akkor is, amikor az idénynyitókör kötelezettséget vállalt a színház arra, hogy azok jogait, akik ebben az idényben bérletet, fenntartja a bekövetkezendő normális időkre is. Jog szerint ez helyes is, hogy előnyben részesüljenek a békés idők-

ben azok, akik súlyos terhek és gondok idején a maguk pártfogásával támogatói voltak a színháznak, de ezt a kedvezményt kétségtelenül csak azok számára biztosíthatja a színház, akik törzspublikumává lesznek, vagyis az egész idényben bérletet a színháznak.

Eppen ezért újból felhívjuk a bérlet szándékozó és bérlet közönséget, hogy még a mai nap folyamán intézkedjenek bérleteik megtartása ügyében, mert későbbi reklamációkat nem vehet figyelembe a színház igazgatósága.

Legújabb táviratok.

Tisza a mult téli gabona inségről.

Budapest, dec. 14. (Saját tudósítónktól.)

A munkapártban, az esti értekezleten, a kivételes törvények kiegészítéséről szóló javaslat tárgyalásakor Tisza foglalkozott a drágasággal. Elmondotta, hogy a mult télen nem lehetett feltárni a komoly helyzetet, mert kihatással lehetett volna katonai diplomáciai alakulásunkra. Nagyon sokkal kevesebb gabonánk volt, mint amennyit a Monarchia képes lett volna, mi által az állattenyésztést krízisnek tettük ki.

Nem ígérhetünk kényelmes helyzetet, bőséget, de gondoskodunk, hogy éhínség ne legyen. Kritikát szívesen fogadunk, azonban a kérelhetetlen kritikának háboru utánra kell maradnia, mert ezek veszélyeztetnék a nemzet legszentebb érdekeit. Tiltakozik az ellen, hogy a kormány egyes tagjait tegyék felelősekké az összkormány helyett. — A munkapárt a javaslatot megszavazta.

Buvárhajóink 34 hajót súlyesztettek el.

Budapest, december 14. (Saját tudósítónktól.) Bécsből érkezett hivatalos kiutalás szerint a szalonkii expedíció megkezdésétől a szövetséges buvárhajók harmincnyolc hajót súlyesztettek el 300,000 tonna-tartalommal. A hajók csapatokat és hadianyagot szállítottak.

Románia megatartása.

London, december 14. (Saját tudósítónktól.) **Románia megatartásáról az angolokra nézve pesszimisztikus hírek érkeznek. — A Daily Telegraph hangot visz, hogy Szalonikit nem szabad kiüríteni, mert Románia a központiakhoz csatlakoznék.**

Igazságszolgáltatás.

Tévedtek az esküdtek.

A nagyvárad esküdtbírótság tegnap folytatólagosan tárgyalta a Truka Demeter köröskisujfalui mezőor elleni bűnügyet, ki szándékos emberöléssel vádolva áll az esküdtbírótság előtt.

A tárgyalás kezdetén dr. Miskovszky Jerő kir. ügyész vádját leszállította s csak halált okozó súlyos testi sértés miatt tartotta fenn a vádat s erre vonatkozólag indítványozott kérdéseket az esküdtekhez. Dr. Papp Károly védő hozzájárult az indítványozott kérdésekhez, mert a kérdéseket a maga részéről is alkalmasnak látja arra, hogy azokra tagadólag felelve, az esküdtek felmentsek a vádlottat.

Az esküdtbírótság megszövegezte az

esküdtekhez intézendő kérdéseket s Szöllősy Gyula esküdtribiroági elnök felhívta az ügyészt a vádbeszéd előterjesztésére. Dr. Miskovezky Jenő nagy hatással csoportosította azokat a terhelő adatokat, melyek a vádlott bűnössége mellett szólnak. A bűnügy minden részletét alapesan feldolgozta kiváló vádbeszédében.

Dr. Papp Károly védőbeszédére került a sor ezután. Beszédje egészen tárgyilagos, szakszerű jogászai munka volt. Meggyőző erővel fejtette ki, hogy a vádlott nem lehet bűnös, mert semmi bizonyíték nincs, amiből arra lehetne következtetni, hogy a vádlott le akarta lőni az almalopáson ért Magyar Pált.

A hatóságos védőbeszéd után az esküdtek pár perc múlva meghozták verdiktjüket, melyben a vádlottat nem bűnösnek mondták ki.

A felmentő verdiktet az elnök felolvasta s azután a bíróság határozathozatalra visszavonult, majd a tárgyalást újra megnyitva, az elnök kihirdette az esküdtribiroági határozatát, hogy a bíróság felfogása szerint az esküdtek tévedtek, mikor Truka Demetert felmentették s azért a bíróság az ügyet új esküdtszékkel újra letárgyalatja. Az új esküdtszékéből a mostani esküdtek ki lesznek zárva.

A védő kérte az új tárgyalásig a vádlott szabadlábra helyezését, mivel a vádlott megszökésétől tartani nem lehet. Az esküdtribiroági határozat elutasította, ami ellen a védő felfolyamodást jelentett be.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

A karácsonyi mellékletre szánt dolgozatokat szíveskedjenek t. munkatársaink még e hét folyamán hozzánk juttatni.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
DR. PAPP KÁROLY.

BELÉPÉSI FELHÍVÁS

a „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”

21-ik ÉVTÁRSULATÁBA.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 1916. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1918. év végéig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jelleghet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben mindan tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémet oszthatókat hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 2/10 részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai csekk-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1916. január 1-től kezdődő 21-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlet-helyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 6. sz.) mielőbb jelentkezni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1915. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”
igazgatósága.

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

által (Teleky-utca 13, telefon 5-39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Posta- és villanyoshoz; gondnoki, házvezetői, irodai munkára; társalkodó-, ápoló- és házi-varrónőnek; irodaszolgának egy férfi, aki tud magyarul, németül, románul, üzletben kiszolgálásra; főzőnőnek cukrász mellé, vendéglőbe vagy intézetbe; felsőruha és fehérnemű varrás, foltozás-, harisnya-fejelés-, mosás-, vasalás- és könnyebb szücs munkára; házhoz járók takarításra, napszámra; gyermek mellé, szobalány és mindenek.

KERESNEK: Házvezetőnőt, bejárónőt és egy leányt gyermek mellé.

Mindenre nézve felvilágosítást nyújt a nővédelmi hivatal.

Hivatalos órák vásár- és ünnepnap kivételével:

hétfő, szerda, péntek délelőtt 9-12-ig,

kedd, csütörtök, szombat d. u. 3-5-ig.

Bőrhulladék!

Nagyban és kicsinyben

Postacsomag mintául bérmentve 10 kor. utánvéttel.

Stern Miklós

NAGYVÁRAD

Kossuth-utca 4. sz.

KIADÓ

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba télikert, hall, diszkert, autogarage, központi fűtéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyiség 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Vécsey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával azonnal kiadó. Értekezni lehet a

Nagyvárad Takarékpénztárban. Teleky-u. 2.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

Ad. 29878—1915 szám.

Hirdetmény.

Minthogy az utóbbi időben a katonai parancsnokságok azt tapasztalták, hogy a Nagyvárad város mint önálló loállítási járás területén levő s katonai nyilvántartó lappal ellátott lovak eladásánál a m. kir. honvédelmi minister ur által idevonatkozólag 169905/914 szám alatt kibocsájtott rendeletben foglalt intézkedéseknek egyáltalában nem, vagy csak hiányosan tesznek eleget, ennél fogva ismételtén közhírré teszem, hogy az 1912. évi LXIX. t. c. 12. szakasza alapján a honvédelmi minister ur fentidézett számú rendeletével a nyilvántartó lappal ellátott lovaknak állítási járasaiból való eltávolítását betiltotta.

Ezen rendelet értelmében a Nagyvárad városi loállítási járás területéről a katonai nyilvántartó lappal ellátott lovakat más járás területére eladni, avagy bármi képpen elszállítani tilos.

Aki tehát ezen tilalmat megszegi, az idézett t. c. 20. szakaszának értelmében kihágást követ el — és két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Ezen rendelet folytán ismételtén felhívom a nagyvárad loállítási járás területén levő s katonai nyilvántartó lappal ellátott lovak birtokosait, hogy a nyilvántartó lappal s a lójárlattal együtt a most folyó loösszeírás alkalmából legkésőbb folyó évi december hó 31-ig a járlat és a nyilvántartó lap megfelelő kiigazítása végett: a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. em. 32. számú szoba) annyival is inkább jelentkezzenek, mert a mulasztókkal szemben a katonai parancsnokságok a legszigorubbann fogják eljárni. — Ezen mulasztás ugyanis szintén kihágást képez s 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Azon körülménynek ugyanis, hogy a lo katonai nyilvántartó lappal van ellátva a lo járlatára reá vezetve kell lennie, ha pedig az ilyen lo eladatik, csakis ugyanazon loállítási járás területén lakó egyének adható el, a melybe a nyilvántartott lo tartozik, s az eladásnál nem csak a lójárlatot kell átírni, hanem a nyilvántartó lapot is, amit a katonai ügyosztály közvetítésével a es. és kir. lo nyilvántartó tiszt eszközöl.

Minden egyes katonai nyilvántartó lappal ellátott lo eladásánál, illetve vételénél tehát úgy az eladónak, mint a vevőnek egyaránt kötelességét képezi az eladásnak illetve a vételnek a katonai ügyosztálynál való bejelentése és a lo járlatának, valamint a nyilvántartó lapnak átíratásáról való gondoskodás, ma is a bejelentés alkalmával a járlat és a nyilvántartó lap is felhozandó és bemutatandó.

Különösen felhívom a figyelmét az itt közölt rendeletre és az abban foglalt intézkedések szerinti eljárásra a lo eladásokkal és vásárlásokkal hivatás szerit foglalkozó lókupecserek és loalkuszoknak, mivel több ízben azt tapasztaltam, hogy ezen rendelet szerinti eljárást rendszerint ok mellőzik.

Amennyiben pedig ezen rendelkezés katonai érdekeket érint, mindenkinek kötelessége, hogy ezt kényszerítő eszközök alkalmazása nélkül is pontosan betartsa és a haderő működését mindenben elősegítse.

Nagyvárad, 1915. december hó 7.

Eleméry Ferencz

katonai ügyi tanácsnok.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezni a Gazdasági és Iparbanknál.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 13100-1915. eln. száma körrendelete értelmében közzhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó 1895., 1896., 1891., 1877., 1876., 1875., 1874. és 1873. évi születésű, a népfelkeltési bemutató, illetőleg utóbemutató szemlén, valamint az ország egyes vidékein tartott pótszemlén megvizsgált és alkalmatlannak talált vagy alkalmasnak talált, de a tényleges szolgálatból alkalmatlanságuk miatt elbocsájtott népfelkeltésre kötelezettek pótszemléje Nagyváradon 1915. évi december hó 18-22. napjain fog a Lázár Vilmos utca 3. sz. a. sorozóhelyiségben (régi csendőrskola) megtartatni és pedig a következő sorrendben:

1915. évi december hó 18-án (szombaton) a nagyváradai illetőségű 1896., 1895., 1891. és 1877. évi születésűek.

1915. évi december hó 20-án (hétfőn) a nagyváradai illetőségű 1876., 1875., 1874. és 1873. évi születésűek, valamint az 1896. és 1895. évi születésű idegen illetőségűek.

1915. évi december hó 21-én (kedden) az idegen illetőségű 1891., 1877., 1876. és 1875. évi születésűek.

1915. évi december hó 22-én (szerdán) az idegen illetőségű 1874. és 1873. évi születésűek, valamint mindazon bármely évfolyamba tartozó nagyváradai vagy idegen illetőségű azon népfelkeltésre kötelezettek, akik az eddig elrendelt népfelkeltési bemutató vagy utóbemutató szemlén, illetőleg pótszemlén megjelenni tartoztak volna, de ebből kötelezettségüknek még nem tettek eleget.

Felhívom ennél fogva a fentebb említett évfolyamokhoz tartozó népfelkeltésre kötelezetteket, hogy a mindenkor reggel 8 órakor kezdődő pótszemlén a Lázár Vilmos-utca 3. szám a. sorozó helyiségben tisztán és rendeztül tisztán öltözetben annál is inkább jelenjenek meg, mert aki ezen behívási parancsnak nem tesz eleget, karhatalommal vezetett felmentését amennyiben ez az előző szemlén még nem igazoltatott a pótszemlén

tetik elő s azonfelül a katonai behívás iránt tanúsított engedelmesség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-e. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel fog büntettetni.

A pótszemlén megjelenni tartozó népfelkeltésre kötelezettek a magyar kir. honvédelmi miniszter ur 297602-1915. számu körrendelete értelmében a birtokukban levő s a népfelkeltési bemutató szemlére annak idején történt vezettetésüket igazoló népfelkeltési igazolványi lapokat (vörös cédula) a pótszemlére feltétlenül magukkal hozni és a szemle bizottságnak átadni tartoznak.

A pótszemlén megjelenni nem tartoznak:

1. A nyilvánvalóan alkalmatlanok, vagyis azok akik a következő fogyatkozásuk valamelyikében szenvednek: egyik láb, vagy kéz hiánya, mindkét szem vaktsága, siket, némaság, hülyeség, bírólóg kimondott tébolyodottság, örültség vagy gyengeelméjűség;

2. Az egyéb elmebeteg valamint az eskórosok;

3. Akik annak idejében a sorozáskor törleendőknél osztályoztattak;

4. Akik felülvizsgálatásuk alkalmával mindennemű népfelkeltési szolgálatra alkalmatlannak nyilvánítottak, akár élveznék rokkantsági nyugdíjat akár nem;

5. A hadsereg illetőleg a honvédség nyilvántartásában álló és rokkantsági nyugdíjjal ellátott egyének;

6. Akik a háboruban történt megsebesülésük folytán felülvizsgálat utján a tényleges szolgálatból elbocsátottak.

A rokkantsági nyugállományba helyezett csendőrök közül azok, akik felülvizsgálat utján nem osztályoztattak mindennemű népfelkeltési szolgálatra alkalmatlannak, valamint a sebesülési pótdíjjal ellátott összes egyének — kivéve a 6. pont alatt említetteket — a népfelkeltési bemutatópótszemlén megjelenni tartoznak.

Az 1-6. pont alatt említett egyéneknek a szemlén való megjelenés alól engedélyeztetni kell, miért is az ily egyének az

esetben ha az összeírás alkalmával fogyatékosságukat vagy a felmentésre jogcímet adó minőségüket még nem igazolták volna, s ezért a pótszemléhez behívási parancsot kaptak, ezen igazolást a pótszemle napjáig megtenni el ne mulasszák, s e végből jelezzék a katonai ügyosztálynál.

A pótszemlén szintén nem tartoznak megjelenni s egyúttal bizonytalan időre felvannak mentve a népfelkeltési tényleges szolgálat alól:

a) a pénzügyőrségnél;

b) a vasutaknál és azok műhelyeiben;

c) a posta és távirás intézetnél tartósan alkalmazottak;

d) a kőszénbánya munkásosztályokhoz tartozók;

e) a népfelkeltő munkások gyanúát, valamint a hadiszolgálatokról szóló 1912. évi LXVIII. t.-e. 4. §-a alapján személyes hadiszolgálatokra az összeírás előtt kiállított (behívott) egyének feltéve, hogy rendelkezésük folytán Nagyváradon már elhagyták és a bemutató pótszemléig vissza nem tértek;

f) a határrendőrségnél alkalmazottak (a szolgák kivételével);

g) azok, akik a népfelkeltési tényleges szolgálat alól már eddig névszerint felmentve voltak;

h) a bevett és a törvényesen elismert vallás főlekezetek felszentelt, illetőleg felavatott (tényleg hivatásszerűen alkalmazott) lelkészi és papi jellegű tanárai;

i) a felhívott születési évfolyamokba tartozó orvosok;

k) a nyugdíjas katonai és honvéd hadidíjasok.

Az a) b) c) d) és f) betűk alatt említett népfelkeltésre kötelezettek azt, hogy állandóan és hivatás szerűen vannak alkalmazva felettes hatóságuk, igazgatóságuk stb. által szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal tartoznak igazolni még a pótszemle előtt a katonai ügyosztálynál.

Nagyvárad, 1915. december 6.

Eleméry Ferenc
katonai ügyi tanácsos.

Nagyváradai fióközletek:

Kossuth-utca 5. Gyárépület
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Nagyváradai fióközletek:

Kossuth-utca 5. Gyárépület
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Divatos

Elegáns

NŐI CIPŐK

az őszi saisonra

igen nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók a

HUNGÁRIA CIPŐGYÁR R.T.
fióközleteiben.

Gyártmányaink izéces kiállításuk, kiválóan szép formájuk miatt közkedveltek.

50 fióközlet az ország összes nagyobb városában.